

Vimmerby
kommun

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats (EMI) i Vimmerby kommun

År 2023

2024-02-01

Ing-Marie Lagergren

MLA medicinskt ledningsansvarig/verksamhetschef

Ola Karlsson

Förvaltningschef barn- och utbildningsförvaltningen

Innehåll

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	4
Engagerad ledning och tydlig styrning.....	4
Övergripande mål och strategier	4
Organisation och ansvar	5
Samverkan för att förebygga vårdskada	5
Patienten som medskapare	6
En god säkerhetskultur	7
AGERA FÖR SÄKER VÅRD.....	7
Klagomål och synpunkter.....	7
Tillförlitliga och säkra system och processer.....	7
Stärka analys, lärande och utveckling.....	7
Öka kunskap om inträffade vårdskador.....	8
Informationssäkerhet.....	8
RESULTAT OCH ANALYS	9
Egenkontroll	9
Läsåret 22/23 redovisas här under Egenkontroll.....	9
Avvikelse och händelser	9
Klagomål och synpunkter.....	10
Riskhantering	10
Öka riskmedvetenhet och beredskap.....	10
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR	11

SAMMANFATTNING

Elevhälsans medicinska insats, det vill säga skolsköterskorna, som hädanefter kallas för EMI, arbetar systematiskt för att upprätthålla en hög patientsäkerhet enligt kvalitetsmått för EMI som Riksföreningen för Skolsköterskor och skolläkare tagit fram. För att uppnå detta är det viktigt att ha en adekvat personaltäthet, att medarbetarna har god kompetens och erbjuds fortbildning samt att det finns fungerande ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet och hantering av avvikelser, tillbud/risker. EMI:s verksamhetsplan följer gällande Vägledning för elevhälsan från Socialstyrelsen och Skolverket. EMI arbetar utefter en länsgemensam metodbok. EMI har även ett Ledningssystem och ett årshjul som kontinuerligt följs upp och revideras.

Patientsäkerhetsberättelsen beskriver hur arbetet fortlöpt under verksamhetsåret 2023. EMI har under 2023 haft stora utmaningar att fullfölja uppdraget då det beslutades om att byta journaldatasystem. Från PMO till Prorenata och bytet skedde under höstterminen. En ny skolsköterska har rekryterats under året då skolsköterskan på gymnasiet, som endast arbetat i ett år, valt att avsluta sin tjänst på grund av flytt till annan ort. Ny skolsköterska rekryterades och började 2023-08-01.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Engagerad ledning och tydlig styrning

Övergripande mål och strategier

Elevhälsans uppdrag är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande och att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. EMI i Vimmerby kommun arbetar fortlopande för att upprätthålla en hög grad av patientsäkerhet.

Målet är att bedriva en god och säker vård där risker för ohälsa elimineras genom tidig identifiering och förebyggande arbete. EMI arbetar också för att så många elever som möjligt skall ta del av de hälsofrämjande och förebyggande insatser som erbjuds i form av öppen mottagning, hälsobesök och vaccinationer.

För att minimera risken för vårdskada är det viktigt att bemanningen är fullgod och att personalen har den kompetens som krävs för att bedriva en säker vård. Arbetsmiljön måste vara tillfredställande och det måste finnas tid för planering och för det systematiska kvalitetsarbetet. De lokaler som används i verksamheten måste vara ändamålsenliga och uppfylla grundläggande krav på hygien och sekretess.

Strategier för att uppnå dessa mål är att:

- Skolsköterska finns tillgänglig på alla skolor och att dessa har ansvar för ett rimligt antal elever per heltidstjänst.
- Skolsköterskorna har den kompetens som krävs och ges möjlighet till utbildning och kompetensutveckling.
- Riktlinjer och rutiner följs och att skolsköterskorna deltar aktivt i det systematiska kvalitetsarbetet.
- En fungerande avvikelserapportering finns och att den leder till åtgärder som sedan följs upp.
- Att EMI arbetar efter upprättade rutiner i läns gemensam metodbok och eget Ledningssystem. Även följer årshjul och verksamhetsplan.
- Att årlig tillsyn av lokaler där EMI:s arbete bedrivs.

Under 2023 hade verksamheten som mål att bedriva en god och säker vård inom EMI och att vid behov göra förbättringar löpande utifrån tillbud/händelser som inkom under året. Och att göra förändringar i Ledningssystemet för att göra en mer processinriktad rutin och för att öka tydligheten. Processer, till exempel för hälsobesök, vaccination, introduktion av nyanställd.

Organisation och ansvar

Barn- och utbildningsnämnden i Vimmerby kommun är vårdgivare för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsan och ansvarar för att verksamhetschef för EMI finns utsedd.

Ing-Marie Lagergren är verksamhetschef och medicinskt ledningsansvarig. Verksamhetschefen för EMI är ansvarig för att verksamheten bedrivs på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Verksamhetschefen ansvarar för att alla medarbetare har rätt kompetens och för att de får kontinuerlig utbildning för att upprätthålla denna.

2022-01-01 tillträdde Maria Karlsson som elevhälsochef och har ansvar för centrala elevhälsan där skolsköterskorna ingår samt har personalansvar för skolsköterskorna. Maria avslutade sin tjänst som elevhälsachef 2023-12-31 och Ola Karlsson, förvaltningschef har därefter personalansvaret.

Samtliga 6 anställda, på 5.0 tjänst, skolsköterskor i Vimmerby kommun har adekvat vidareutbildning för skolsköterskeuppdraget. För närvarande saknas det en skolsköterska på 80 % tjänst som slutade sin anställning 2023-11-08 och rekrytering pågår. Legitimerad sjukvårdspersonal har ett eget ansvar för att deras arbete utförs med god kvalitet enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och med hög patientsäkerhet. Varje medarbetare är skyldig att identifiera avvikelser och risker i verksamheten och att rapportera dessa. Det har rekryterats en ny skolsköterska under året. Det finns en process för hur nyanställda introduceras i EMI och den följs kontinuerligt upp och hänsyn tas till tidigare yrkeserfarenhet. Under det gångna läsåret har tid avsatts till kollegial handledning för de som nyligen rekryterats. Skolsköterska på gymnasiet har partiell ledighet från start och pensionerad skolsköterska har då förstärkt tjänsten. Samtliga skolsköterskor har semestertjänst och flexitid infördes 2022-09-01.

Vi har haft en vfu-elev (verksamhetsförlagd utbildning) under 7 veckor främst på Astrid Lindgrens skolan.

Samverkan för att förebygga vårdskada

Intern samverkan

- Elevhälsateam där skolans personal och elevhälsans personal gemensamt identifierar elever som är i behov av elevhälsans insatser.
- Samordning av insatser inom elevhälsan.
- Information om nya elever på skolorna så att dessa får ta del av elevhälsans rutinemässiga insatser som görs i hälsofrämjande och förebyggande syfte.

-
- Regelbundna skolskötersketräffar.
 - Regelbundna möten mellan verksamhetschef, elevhälsochef och skolsköterskorna.
 - Barn och utbildningsnämnden har fått information från elevhälsochef.
 - Verksamhetschef/MLA Ing-Marie Lagergren och skolsköterska Caroline Peterson har vid ett tillfälle besökt nämnden och delgett aktuell information och svarat på frågor.

Extern samverkan

- Fungerande rutin för remittering till och samverkan med annan vårdgivare när behov av detta finns.
- Regelbundna möten med externa samverkansparter såsom BHV, ungdomsmottagning, folkhälsosamordnare. Information av anställda i den nyinrättade Familjecentralen.
- Under vårterminen har vi varit pilotkommun för en digital hälsoenkät. Det innebär att vi testat en ny digital hälsouppgift som eleverna svarat på. Det medför att vi vid följande hälsobesök fått nya frågor att förhålla oss till. Detta är ett samverkansprojekt mellan Regionförbundet och samtliga kommuner i Kalmar län.

Patienten som medskapare

EMI bedriver frivillig vård och samtycke från elev och vårdnadshavare är en förutsättning för insatser. Elever har rätt att själva söka EMI:s personal och kontakt tas med vårdnadshavare i de fall där man bedömer att detta är lämpligt eller nödvändigt. Eleverna informeras om att skolsköterskor och skolläkare har tystnadsplikt och om vad detta innebär. De får också information om att tystnadsplikten kan brytas i vissa situationer till exempel vid misstanke om att barn far illa.

Information till och samverkan med elever och vårdnadshavare är en viktig del i skolsköterskornas arbete. Information skall vara anpassad efter elevens behov, ålder, kunskap och situation och kan till exempel beröra följande områden:

- Beskrivning av EMI, skolsköterskornas roll och uppdrag vid föräldramöten och vid behov.
- Lämnar ut en informationsfolder med kontaktuppgifter vid terminsstart till vårdnadshavare.
- Information ges till elever och vårdnadshavare inför vaccinering.
- Information om hälsobesök, lämnar ut och tar in en hälsouppgift från vårdnadshavare och ber om medgivande för eventuell uppföljning.
- Information om vidtagna åtgärder vid symtom eller skada när elev söker på mottagningen.

Det är viktigt att EMI:s personal uppmärksammar faktorer som kan medföra svårigheter i informationsöverföringen, till exempel behov av tolk.

En god säkerhetskultur

Det finns en utarbetad rutin för avvikelserapportering där EMI:s personal rapporterar risker för vårdskador samt händelser/tillbud som medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada.

Genomgång och analys av de aktuella risk- och avvikelserapporterna sker vid regelbundna EMI-möten en gång per månad och vid APT. Analys av avvikelser, risk/tillbud dokumenteras. Verksamhetschefen vidtar lämplig åtgärd beroende på avvikelstens, risk/tillbudets allvarlighetsgrad och gör vid behov anmälan enligt Lex Maria.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

Klagomål och synpunkter

Vårdgivaren har ett system för att hantera klagomål och synpunkter.

Tillförlitliga och säkra system och processer

- Inrapportering till vaccinationsregister sker löpande och uppföljning av andel elever som fullföljer vaccination en gång per år.
- Kontroll av hur stor andel elever som utnyttjar möjligheten att ha ett hälsosamtal med skolsköterska, en gång per år.
- Journalgranskning två gånger per år.
- Avvikelser/tillbud bedöms löpande och sammanställs och följs upp två gånger per år eller efter behov.
- Egenkontroll medicinskteknisk utrustning (audiometer) enligt gällande rutin, kalibrering en gång per år samt snabbtest inför varje användning.
- Kontroll av läkemedelsförråd. Det är MLA som gör apoteksbeställningar tillsammans med skolläkare.
- Tillsyn av lokaler har skett under december 2022 och en sammanfattning finns. (Bilaga1)

Stärka analys, lärande och utveckling

Skolskötersketräffar har anordnats 12 gånger under 2023. I samband med dessa möten har bland annat utbildningsinsatser för kompetensutveckling och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet genomförts. Dessutom sker löpande utvärdering av verksamheten.

Arbetsplatsträffar med verksamhetschef har anordnats 10 gånger under 2023.

En utvecklingsdag anordnas årligen i juni och en halvdag i december. Psykosocial handledning för skolsköterskorna fortlöper och har skett 8 gånger under 2023.

Skolsköterskorna i Vimmerby kommun brukar varje år delta i Skolsköterskeföreningens kongress. Syftet med detta är att säkerställa att skolsköterskorna bibehåller och utvecklar sin kompetens då det är en mycket viktig faktor för att kunna bedriva ett patientsäkert arbete. Samtliga skolsköterskor deltog under 2 dagar.

En heldag med föreläsningar av ortoped, fysioterapeut och ortoptist har anordnats och då bjöds Västerviks och Hultsfreds skolsköterskor in att delta.

Nyanställd skolsköterska på gymnasiet har gått utbildningen i Traumamedveten omsorg.

Fortsatt har revidering av processer kring vaccination, hälsobesök, skyddad identitet, blodtryck, introduktion av nyanställd och journalhantering mm följts upp.

En genomgång av EMI:s metodbok och Ledningssystem har genomförts.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

Genomgång och analys av de aktuella avvikelser och tillbudsrapporterna sker vid skolskötersketräffar en gång per månad. Analys av dessa dokumenteras. Verksamhetschef vidtar nödvändig åtgärd beroende på avvikelstens allvarlighetsgrad och gör vid behov anmälan enligt Lex Maria.

Under 2023 har 16 risk/tillbudsrapporter inkommit rörande olika områden inom verksamheten. De har analyserats och förbättringsåtgärder vidtagits efter behov.

Informationssäkerhet

Datajournalssystemet PMO genomgår fortlöpande kvalitetsförbättringar i syfte att förbättra säkerheten. En gång per månad görs även loggkontroller där ansvarig skolsköterska och systemförvaltare, Charlotte Andersson Lilliehorn, kontrollerar öppnade journaler och samkör dessa med behörighet på de aktuella enheterna.

Journalgranskning genomförs två gånger varje läsår.

Risker gällande informationsöverföring identifieras via avvikelsehanteringssystemet och åtgärdas vid behov.

Under början av 2023 beslutades att göra ett journalbyte. Från PMO till Prorenata där även en elevakt ingår. Detta medförde att det med kort varsel fick utbildas i ett nytt journalsystem vilket upptagit mycket tid under 2023. Det nya systemet verkställdes i augusti men journalöverföringen från PMO var inte klar. Detta innebar att skolsköterskorna fick läsa i ett system och dokumentera i ett annat. Inte förrän vecka 45 gick det att arbeta i ett system. Detta ledde till en anmälan i Stella. Fortsatt är det Charlotte Andersson Lilliehorn som är administratör.

RESULTAT OCH ANALYS

Egenkontroll

Läsåret 22/23 redovisas här under Egenkontroll

Vaccination: 100 % av eleverna erbjuds vaccination enligt föreskrifterna och endast enstaka elever avstår från att vaccineras.

Hälsobesök: Alla elever har inte kunnat erbjudas hälsobesök som planerat på grund av hög arbetsbelastning. Dessa har kunnat erbjudas under nästkommande termin. Uppföljning av att de utförts har skett.

Journalgranskning: Har genomförts och visar att patientjournalerna håller hög kvalitet med avseende på innehåll, form och säkerhet.

Medicinteknisk utrustning: Kontroll har skett enligt rutin.

Läkemedelsförråd: Kontroll har inte skett på skolorna.

Läkemedelsbeställningar utförs av MLA och skolläkare.

Lokaler: Tillsynsbesök har skett under december 2022.

Antal besök på öppen mottagning: 1946

Antal besök hos skolläkare: 107

Antal besök planerade: 671

Avvikelser och händelser

Avvikelse- och tillbudsrapporteringen har fungerat tillfredsställande och 16 händelser/tillbudsrapporter har inkommit från skilda områden. Under 2023 inkom 8 stycken.

Utifrån avvikelserapporteringen har vissa dokument och processer förtydligats och aktualiserats för att undvika liknande händelser i framtiden.

Inga allvarliga händelser eller vårdskador har inträffat under verksamhetsåret och inga IVO-anmälningar har gjorts. En anmälan i Stella har gjorts gällande arbetsmiljö och journalbyte.

Klagomål och synpunkter

Inga klagomål eller synpunkter har inkommit via huvudmannens system för detta.

Riskhantering

Risker inom verksamheten identifieras via systemet för risk/tillbuds rapporteringen i det systematiska kvalitetsarbetet. Risksituationer rapporteras och analyseras så att förebyggande åtgärder kan sättas in.

Att identifiera risksituationer och att rapportera dessa är ett ansvar som alla skolsköterskor har. Det finns rutiner för hur skolsköterskorna går till väga för att rapportera risksituationer och avvikelser inom verksamheten och för hur dessa rapporter sedan hanteras. Identifierade risker i verksamheten diskuteras och analyseras vid skolskötersketräffar och vid APT så att alla som arbetar inom organisationen blir medvetna om dessa och vid behov kan förändra sitt arbetssätt för att minimera riskerna. Vid behov görs även förändringar i rutiner, metoder och processer.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Genom öppenhet om vad var och en behöver för stöd, kompetensutveckling i sin roll som skolsköterska vid APT och skolskötersketräffar stärks individen och gruppen. Att det ständigt i arbetet görs risk- och tillbudsanalyser och att dessa lämnas vid APT och skolskötersketräffar för diskussion där vi analyserar, åtgärdar och följer upp.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

EMI har under 2023 gjort förbättringsarbete utifrån de mål som tidigare ställts upp och utifrån de avvikelser och händelserapporter som under verksamhetsåret inkommit.

Mål:

- Fortsatt arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet. Detta uppnås vid de regelbundna träffarna som finns, APT och skolskötersketräffar.
- Öka samarbetet med andra aktörer där behov finns.
- Analysera och sammanställa olycksfallsstatistik. Rektors ansvar. Vi överlämnar vår dokumentation till rektor.
- Analysera och använda statistik från hälsobesöken vad gäller livsstil och psykisk ohälsa. Har inte kunnat ske i den utsträckning vi önskar på grund av hög arbetsbelastning och prioritering har skett.
- Handledning ska fortsatt erbjudas skolsköterskorna.
- Läkemedelsförråden kontrolleras på skolorna av verksamhetschef.
- Verksamhetschef och skolsköterskor har det stöd och den tid som uppdraget kräver.
- Barn- och utbildningsnämnden ges möjlighet till frågestund om EMI.
- Ge det stöd som nyanställda behöver.
- Skolläkare behöver rekryteras då nuvarande skolläkare går i pension 2024-07-01.
- Introduktion av ny digital hälsoenkät och nytt metodstöd vid hälsobesöken.
- Digitala medgivande för vaccinering och digitala hälsouppgifter.

Lokaler

Elevhälsans medicinska insats 2023

Bil:1.

GDPR - Samtliga skolor har låsbara fack för inkommande post till skolsköterskorna.

Hygien - Alla ytterskolor förutom Storebro saknar vatten i mottagningsrummet och uppfyller därmed inte kraven på hygien. Vatten finns i nära anslutning till rummen och anses därför kunna godkännas.

Sekretess - I Djursdala utnyttjas datasalen som mottagningsrum och är lyhört ut i korridor. Rummet delas även med flera professioner. I Storebro krävs det att dörr till allmän toalett i angränsande rum låses. På gymnasiet är det lyhört från angränsande toalett på grund av provtagningslucka och det krävs att skolsköterska är uppmärksam på det. I Frödinge är det lyhört från rummet till angränsande rum, för tunn dörr som behöver bytas.

Golvvyta, tillgänglighet - Det bedöms att samtliga skolors mottagningsrum har den golvvyta som krävs.

AL-skolan har ett skolsköterskerum vägg i vägg med träslöjden och det är störande ljud därifrån. Placeringen av de båda skolsköterskerummen på AL-skolan är inte tillfredsställande då de ligger i källaren. Tillgängligheten är inte bra för de mindre barnen och att en del är rädda att gå dit.

Vimarskolan – tillgängligheten för de mindre barnen är inte tillfredsställande då avståndet är långt då skolsköterskerummen ligger i högstadiedelen. På grund av stängda dörrar är vägen ännu längre.

Vilrum - Angränsande vilrum saknas på samtliga skolor utom Vimarskolan, Astrid Lindgrens skolan och gymnasiet. På ytterskolorna där det bemannas från 1 dag/vecka till några timmar varannan vecka anses vilrum därför inte behövas.

Väntrum – samtliga ytterskolor saknar väntrum.